

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ז ע"א

האם קנין פירות הוי כקנין הגוף או לא לרבי ורשב"ג? [רשב"ם].

לרבי ¹	אליבא דר' יוחנן	אליבא דריש לקיש
לאו כקנין הגוף דמי ²	לאו כקנין הגוף דמי	
לרשב"ג ³	כקנין הגוף	לאו כקנין הגוף דמי ³

ירד הראשון ומכר האם מכירתו מכירה?

לרבי ⁴	מכר גוף	מכר פירות
	אינו מכור	מכור
לרשב"ג ⁵	לכתחילה: לא ימכור בדיעבד: מכור	מכור

הנותן לחבירו אתרוג במתנה ואמר לו אחריך לפלוני, האם הראשון יכול לצאת בו למצותו?

לרבי	אליבא דרב נחמן בר רב חסדא	אליבא דרב נחמן בר יצחק
	לא יצא ⁶	יצא ⁷
לרשב"ג	יצא ⁸	יצא

¹ ס"ל לרבי שמכירת הראשון אינה מכירה ומוציא השני מיד הלקוחות, והטעם הוא מכיון שאין לו בנכסים אלא רק קנין פירות ואינו כקנין הגוף לכן מכירתו אינה כלום. ולכך ג"כ ס"ל שאם מת שני בחיי ראשון ואח"כ מת ראשון יחזרו הנכסים ליורשי הנותן דלהם יש קנין הגוף, וקנין פירות של הראשון אינו כקנין הגוף, ואין לו למי להעביר את קנין פירות שלו, לכך יחזרו ליורשי הנותן שיש להם את קנין הגוף וכנ"ל.

² ר' יוחנן מודה שרבי לא ס"ל כשיטתו, והוא סובר ופוסק כר' שמעון שאומר שהוי כקנין הגוף.

³ ר"ל ס"ל שלכו"ע קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, וא"כ דברי רבי מובנים וכנ"ל. ורשב"ג ס"ל דאחר כך שאני, שהקנה הנותן לראשון גוף ופירות ולא רק פירות, ולכך מה שמכר מכר, וכן אם מת שני בחיי ראשון יחזרו ליורשי ראשון ולא לנותן, כיון שהראשון קנה גוף ופירות.

⁴ הנה הקשתה הגמ' סתירה בדברי רבי, שבברייתא הראשונה מבואר שאינו מכור ומוציא השני מיד הלקוחות, ובברייתא השניה כתוב שיורד הראשון ומוכר. ומתרצת הגמ', שהגוף אינו מכור אבל הפירות מכורים.

⁵ גם בדבריו היה קשה לגמ' את הסתירה הנ"ל, שבברייתא הראשונה כתוב שיכול למכור, ובשניה כתוב שאין לראשון אלא אכילת פירות, ומשמע שאם מכר הגוף לא עשה כלום. ומתרצת הגמ' שמ"ש שיכול למכור היינו פירות, ומ"ש שאין לו אלא אכילת פירות, ר"ל שזה שלו לגמרי למוכרם אף לכתחילה, משא"כ הגוף שלכתחילה לא ימכרנו, כדי שתתקיים מחשבת הנותן דאחר כך לפלוני, אבל אם מכר מכור.

⁶ דס"ל דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, וראשון קיבל רק קנין פירות, וס"ל לר"נ ב"ר חסדא שכל זמן שאין לו קנין הגוף חסר ב"לכס".

⁷ ס"ל שסגי בקנין פירות בשביל המצוה.

חוקן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ז ע"ב

אחים שקנו אתרוג או ציצית בתפוסת הבית, ונטלם אחד מהם לצאת בהם מצותם, האם יצא?

בציצית וכדומה	באתרוג	
יצא ¹⁰	לא יצא ⁹	כשיש רק אחד
יצא	יצא	כשיש הרבה

הנותן לחבירו אתרוג במתנה על מנת להחזיר, אם לא החזירו אמרינן בסוגין דלא יצא, ואמאי הא לא הוי תנאי ומעשה בדבר אחד¹¹? [תד"ה לא].

לרב אדא	לרבא	
באמת יצא	בכו"א הוי תנאי	לתי' א' וב' בתוס' ¹²
מיירי הכא כרבנן ¹³	בכו"א הוי תנאי	לתי' ג' בתוס'

הנותן לחבירו שור במתנה על מנת שיחזירהו לו, והקדישו המקבל, מה הדין?

אמר: על מנת שתחזירהו לי	אמר: על מנת שתחזירהו	
קדוש	קדוש	לרב נחמן
אינו קדוש	אינו קדוש	לרבא
אינו קדוש	קדוש	לרב אשי

⁸ לר' יוחנן היות שקנין פירות כקנין הגוף, א"כ סגי בקנין פירות. ולר"ל אחר כך שאני, דקיבל גם את קנין הגוף.

⁹ דודאי האחים מקפידים ולא היה יכול האח הזה לאכול אותו בלא רשותם, וקרא כתיב ולקחתם לכם – משלכם, שיהא כולו שלו ולא מקצתו שלו. אמנם גם באופן שיש רק אתרוג אחד, אבל בקלות אפשר להשיג אתרוגים בעיר, או שכבר יצאו האחים ידי חובה, יוצא האח בזה האתרוג דהא אינם מקפידים.

¹⁰ דכיון דכתיב על כנפי בגדיהם, בא לרבות אפי' טלית שותפים, משא"כ אתרוג וכנ"ל.

¹¹ פירוש, דהנה תנאי בני גד ובני ראובן היה התנאי שיעברו בני גד ובני ראובן להלחם בארץ ישראל, והמעשה בדבר אחר שינחלו את נחלת עבר הירדן. משא"כ כאן התנאי שיחזיר את האתרוג, והמעשה הוא שיצא ידי חובה באותו אתרוג.

¹² בתי' הראשון כתבו דרבא חולק על רב אדא ולא מצריך דין זה. ובתי' ב' כתבו שלרבא כל מקום שאומר על מנת כאומר מעכשיו דמי ולכן כאן ובגט הוי תנאי בדבר אחד ומעשה בדבר אחר, כיון שיכולים להתקיים שניהם, דהיינו לצאת ידי חובה עכשיו ולהחזיר את האתרוג או הנייר אח"כ.

¹³ והם ס"ל דלא בעינן בתנאי שיהיה תנאי בדבר אחד ומעשה בדבר אחר, וכך סוברת סוגיין. אולם לר"מ איה"נ כן בעינן, ולא הוי תנאי, ויצא יד"ח גם אם לא החזיר.